

1984, 19. ledna – Sdělení VONS č. 355 „Domovní prohlídka u Anny Šabatové“ o domovní prohlídce v bytě Anny Šabatové v rámci trestního stíhání pro pokus o trestný čin obecného ohrožení.¹

17. ledna 1984 provedli příslušníci SNB domovní prohlídku u signatářky Charty 77 a členky VONSu Anny Šabatové, bytem Praha 2, Anglická 8. V usnesení se jako důvod domovní prohlídky uvádí, že „bylo zahájeno trestní stíhání ve věci trestného činu obecného ohrožení podle § 179 odst. 1 tr. z.“ a že v uvedeném „bytě by se mohly nacházet listinné či věcné důkazy nasvědčující, resp. související se spáchaným trestným činem“.² Prohlídka, kterou provádělo 7 příslušníků SNB, trvala 10 hodin a skončila až krátce po půlnoci – jistě ku prospěchu zdraví obou malých dětí Anny Šabatové, jejíž manžel, ing. Petr Uhl, je stále ještě vězněn za své občanské postoje.³ Na počátku byla A. Šabatová vyzvána, aby „na vyhrazeném místě uložila – pokud se v bytě nacházejí – zbraně, trhavinu, peníze, valuty a jiné cennosti“.⁴ Na to A. Šabatová odpověděla, že se u ní nikdy zbraně ani trhavinu nenacházely, a pokud jde o ostatní věci, nevidí důvod, proč by je měla předkládat. Proti domovní prohlídce podala stížnost. Při prohlídce bylo odňato množství rukopisných poznámek, strojopisů, časopisů a knih v českém a cizích jazycích, zejména ve francouzštině, poznámkový blok, gramofonové desky, magnetofonové pásky a psací stroj. Kromě toho v dětském pokoji několik drátků a zbytek zvonku.

Žádná ze zabavených věcí nesouvisí s uvedeným podezřením, že by se v bytě mohl nalézat důkaz o trestném činu obecného ohrožení – t. j. činu, který „vydává lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví, nebo způsobí škody velkého rozsahu požárem, povodní nebo škodlivým účinkem plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek“.⁵ Jak domovní prohlídku samu, tak odnětí písemností a ostatních věcí nelze zdůvodnit zákonem, lze je však vysvětlit jednak jako snahu šikanovat rodinu Anny Šabatové, jednak jako pokus diskreditovat činnost Charty 77, která je ze své

podstaty založena na myšlence nenásilného působení. Není bez zajímavosti, že prohlídka proběhla téhož dne, kdy byla v Paříži udělena cena Jana Palacha vydavatelům bulletinu Informace o Chartě 77, který jako adresu redakce uvádí Annu Šabatovou.

Informace o Chartě 77, r. 7, 1984, č. 1, s. 12.

POZNÁMKY

¹ K případu viz dále sdělení VONS č. 669, dokument č. 672.

² Usnesení vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Správy SNB hl. m. Prahy a Středočeského kraje JUDr. D. Bežucha ze 17. 1. 1984 je uloženo in: Obs pro Prahu 2, soudní spis vedený ve věci stížnosti Anny Šabatové na zabavení věcí zadržovaných při domovní prohlídce v jejím bytě, spis. zn. 1 Nt 234/86. Proti usnesení o provedení domovní prohlídky podala Šabatová již v jejím průběhu stížnost, kterou 23. 7. 1984 generální prokurátor ČSR zamítl.

V usnesení vyšetřovatele oddělení vyšetřování VB Obvodní správy SNB Praha 1 npor. V. Čermáka o zahájení trestního stíhání pro pokus trestného činu obecného ohrožení podle § 8/1 k § 179/1 tr. zák. bylo uvedeno, že „zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že pachatel dne 20. 12. 1983 kolem 16.45 hod. umístil v prvním poschodí OD [obchodního domu] KOTVA v Praze 1, nám. Republiky č. 8 v blízkosti eskalátoru dosud nezjištěnou výbušninu, kterou načasoval k výbuchu pomocí hodinového stroje, čímž úmyslně vydal lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví a cizí majetek vydal v nebezpečí škody velkého rozsahu a k obecnému ohrožení nedošlo jen proto, že výbušnina byla včas odhalena a zneškodněna příslušníky VB“.

Podle usnesení vyšetřovatele odboru vyšetřování VB Praha-město kpt. Bráfa z 24. 1. 1984 byla věc Anny Šabatové vyloučena ze společného řízení, neboť při domovní prohlídce v bytě Šabatové provedené v rámci přípravného řízení ve věci pokusu trestného činu obecného ohrožení se nepodařilo zjistit skutečnosti nasvědčující spáchání výše uvedeného trestného činu, nicméně „byly zajištěny materiály státobezpečnostního charakteru“. Věc A. Šabatové proto byla postoupena odboru vyšetřování StB Správy SNB hl. m. Prahy a Středočeského kraje.

Usnesením vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Správy SNB hl. m. Prahy a Středočeského kraje mjr. Mikuláše Tita z 23. 5. 1984 bylo zahájeno trestní stíhání pro trestný čin pobuřování podle § 100, odst. 1, písm. a), b), c), neboť „zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že při domovní prohlídce v bytě Anny ŠABATOVÉ v Praze 2, Anglická 8, dne 17. 1. 1984 byly zajištěny písem-

nosti, které svým obsahem pobuřují a útočí proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky, její obranyschopnosti a spojeneckým a přátelským vztahům republiky k jiným státům“.

Šabatová při výslechu na odboru vyšetřování StB Správy SNB hl. m. Prahy a Středočeského kraje 20. 8. 1984 odmítla k položkám zajištěným při prohlídce v jejím bytě vypovídat, když využila svého zákonného práva nevyprovídat v případě, že by se mohla vystavit nebezpečí trestního stíhání.

Trestní stíhání ve věci trestného činu pobuřování bylo zastaveno usnesením vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Správy SNB hl. m. Prahy a Středočeského kraje kpt. JUDr. Miroslava Mošny ze 31. 8. 1984, neboť se „nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující konat trestní stíhání proti určitým osobám“. Všechny výše uvedené dokumenty jsou uloženy in: ObS pro Prahu 2, soudní spis vedený ve věci stížnosti Anny Šabatové na zabavení věcí zadržovaných při domovní prohlídce v jejím bytě, spis. zn. 1 Nt 234/86.

³ K trestnému stíhání a věznění Petra Uhla a dalších členů VONS viz mimořádné sdělení VONS ze 30. 5. 1979, dokument č. 114, sdělení VONS č. 115, 118, 128, 129, 137, 141, 142, 143, 144, 153, 156, 158, 205 a 376, dokumenty č. 116, 119, 129, 130, 138, 142, 143, 144, 145, 154, 157, 159, 206 a 379, a dokumenty č. 1143, 1152, 1153, 1163 a 1164.

⁴ Protokol o provedení domovní prohlídky u A. Šabatové ze 17. 1. 1984 je uložen in: ObS pro Prahu 2, soudní spis vedený ve věci stížnosti Anny Šabatové na zabavení věcí zadržovaných při domovní prohlídce v jejím bytě, spis. zn. 1 Nt 234/86; též LP, Sb. VONS, inv. č. 289, sign. I/1, kart. 46.

⁵ Přesná citace zní: „Kdo úmyslně vydá lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektriny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání [...]“ *Trestní kodex. Text s judikaturou*. Sestavil JUDr. Jan Stolař, CSc., Praha 1974, s. 132.